

RUTA TURÍSTICA DE COOLTUR TURISME CULTURAL

BRUIXERIA A SANT FELIU SASSERRA (VARIANT 1)

@cooltur1

@twitcooltur

@_cooltur

#unmondecultura

Bruixeria a Sant Feliu Sasserra (Variant 1)

Durant el segle XVII, a Catalunya es van viure els coneguts “mal anys”, uns anys on les sequeres a l'estiu i els gèlids hiverns van malmetre molt a la població. El món pagès, en voler trobar el responsable d'aquell fenomen que tant els havia perjudicat, van creure que havia estat obra del mateix diable junt amb l'ajut dels seus fidels terrenals, les bruixes i els bruixots.

Per les pressions populars, durant els anys 1617-1627 hi va haver una dura persecució per atrapar i condemnar a totes les bruixes i bruixots.

Qui eren les bruixes?

La majoria de dones que van ser condemnades de bruixeria tenien una procedència rural, i feien una vida normal. Moltes d'elles eren d'avançada edat i tenien un gran coneixement de la flora local amb la que preparaven ungüents i medicines naturals, a més d'ajudar en els parts de les veïnes del municipi.

De què se les acusava?

Totes les condemnades se les va acusar d'haver fet un pacte amb el diable, renegant, així, de la religió catòlica. Se'ls solien atribuir malefics que perjudicaven als pagesos de la zona, com la creació de tempestes, les llargues sequeres, la mort del bestiar, la mort de criatures, enverinaments, mantenir tractes carnals amb el dimoni,

Judici i condemna

La majoria de les persones que van ser acusades de bruixeria van ser jutjades per tribunals civils, normalment assessorats per persones que deien ser capaces de veure en la pell de les bruixes marques invisibles que el diable havia deixat marcades a l'hora de tancar el tracte. Un dels mes famosos, i que va actuar a Sant Feliu Sasserra va ser **Cosme Solé**, conegut com a “**Tarragó**”.

Les persones acusades no tenien cap garantia en el judici. En la majoria de judicis, l'acusada rebia tot de tortures per obligar-la a confessar els seus crims.

Quan una de les acusades era acusada de bruixeria, aquesta era penjada a la forca.

Llegendes de bruixes

Moltes de les llegendes que es conserven avui en dia, parlen de la bruixeria. En el fons, la majoria d'aquestes llegendes servien per a poder demostrar la magnificència de Déu enfront el diable, tot donant unes pautes de bon comportament a qui les escoltava.

Sant Feliu Sasserra

Durant el segle XVII, Sant Feliu Sasserra era la capital de la sotsvegueria del Lluçanès. Com a capital, hi havia situada la **casa dels Jurats**, centre en el que es reunien els jurats dels diferents pobles de la sotsvegueria.

Així doncs, totes les persones de la sotsvegueria del Lluçanès que van ser acusades de bruixeria, van ser jutjades a la casa dels Jurats de Sant Feliu. A més a més, totes aquelles persones que van ser declarades culpables, van ser penjades en un serrat que hi ha al costat del poble, el **Serrat de les Forques**.

Des de COOLTUR us proposem fer un recorregut per Sant Feliu Sasserra, per tal de conèixer la història de la bruixeria en aquest poble, així com algunes de les llegendes sobre bruixeria que encara es conserven avui en dia.

Començarem la ruta a l'Ajuntament de Sant Feliu Sasserra. Aquest ajuntament està situat on al segle XVII hi havia la **Casa de Jurats**, representant la capitalitat de la sotsvegueria del Lluçanès.

Entre els anys 1619 i 1620 s'hi van celebrar diversos judicis a persones acusades de bruixeria. A conseqüència d'aquests judicis, es van fer penjar un total de sis persones del Lluçanès acusades d'haver fet tracte amb el diable.

La façana, restaurada, és la mateixa que hi havia al segle XVII.

Dirigiu-vos cap al nord des del Carrer Sant Pere Almató cap a la Plaça del Pas Nou

184m

Continueu pel Carrer de la Bassa

13m

Al **Carrer de la Bassa 2** hi podem veure una antiga casa.

Durant el segle XVII hi havia una gran por als poders de les bruixes, i del diable. Moltes persones van prendre un seguit de mesures per a intentar salvaguardar les seves cases dels poders de les bruixes.

En aquesta casa de Sant Feliu, podem veure alguns d'aquests elements, com

poden ser els marcs de les portes i de les finestres pintats de color blau, el qual representava el cel (el poder diví).

Torneu enrere pel carrer de la Bassa

13m

Continueu pel carrer Sant Pere Almató

109m

Gireu a la dreta pel carrer del Pas Nou

128m

Creueu la carretera de Manresa

5m

Continueu pel carrer que hi ha al davant (al cap d'uns metres el carrer es converteix en una pista forestal)

748m

A l'esquerra hi ha el **Serrat de Comes Bernat**, un petit turó enmig d'un camp.

Es diu que quan alguna noia jove passava per aquest punt, els hi apareixia un jove molt elegant, vestit de blanc. Aquest es posava al costat de la noia i l'acompanyava, sense dir res, fins que veia les primeres cases. Després de veure les primeres cases, el jove desapareixia.

Quan les joves solteres anaven acompanyades, el jove galant no apareixia. Segons el poble, l'aparició d'aquest jove era obra de **Felipa Gallifa**, una bruixa que a vegades apareixia, vestida amb una túnica morada i amb una burra a cada costat, al cim del Serrat, a tocar del lloc on apareixia el jove Galant.

Continuem, direcció oest, pel mateix camí

98m

Agafem el camí de l'esquerra

290 metres

Continuem pel camí de l'esquerra

122m

Arribem a la casa de **Comasolives**. Els amos d'aquesta casa, que està situada

als afores de Sant Feliu, vivien amb grans preocupacions, ja que per allà hi solia passar la **Felipa Gallifa**, una **bruixa** de Sant Feliu. Era tanta la por, que l'amo va decidir posar una creu al camí que solia fer la **bruixa Gallifa** per intentar que aquesta agafés una altra

ruta per anar a la **Font de les bruixes** i a Sant Feliu.

Fem mitja volta i tornem pel camí pel que hem vingut

122m

Agafem el camí de la dreta

290m

Trenquem a l'esquerra, i continuem pel camí

318m

Trenquem a l'esquerra i continuem pel camí que hi ha

617m

Ens trobem quatre cantons. Continuem pel camí del mig

279m

Arribem a la masia de **Puiglluça**. Segons es diu, ja fa molts anys, als hiverns,

anava voltant per les cases de pagès el Ventura, un home que vivia a les Valls de Merlès. Aquest home es dedicava a matar porcs per a poder-se treure un sobresou.

El Ventura era molt amic de la gent que vivia a Puiglluça i cada any hi anava a ajudar en la matança del

porc. Si passava tot el dia, i sempre s'hi quedava a sopar.

Es veu que un any, quan ja havia acabat de sopar, va marxar cap a casa seva. No havia caminat ni 50 metres que va començar a sentir un fort soroll al seu darrera. Encuriós, es va girar i va veure que un ós de grans dimensions l'estava seguint.

El Ventura va ignorar l'animal, doncs ja s'imaginava de què anava la cosa. Quan va passar la riera de Relat l'ós va desaparèixer tot tirant-se a dins l'aigua de la riera.

L'endemà, el Ventura va anar a Puiglluçà per a demanar explicacions sobre l'ós. Resulta que el fill de la casa, quan el Ventura va marxar de la casa la nit anterior, es va posar a llegir un llibre de màgia que havia comprat aquell mateix dia a un venedor de llibres. Es veu que amb el llibre podia fer aparèixer ombres d'animals que imitaven el so del trepig com si fossin de veritat.

Agafem el camí que hi ha a l'extrem oest en direcció nord

548m

Continuem pel camí de l'esquerra

41m

Agafem el camí de la dreta

94m

Passem entre arbres fins agafar una pista forestal que ens queda a la dreta.

35m

Continuem direcció nord per la pista forestal

240m

Trenquem a l'esquerra per un camí que puja direcció sud-oest

138m

Arribem a la casa de **Fontermona**. Ens explica la llegenda que en aquesta casa hi vivia, fa molts anys, un home amb molt mal caràcter. No tenia una bona

relació amb la família, fins al punt que la seva dona el va fer fora de casa i es va veure obligat anar a viure en una barraca. Abans de marxar, per això, li va dir a la seva dona que a ell no li faltaria mai de res, però que no ho pensava compartir amb ella i els seus fills.

Van anar passant els anys fins que l'home estava a punt de morir. Només en aquell moment la seva muller va acceptar que l'home tornés a casa per a poder passar els seus últims dies. Quan va morir els enterradors el van anar a buscar, però al lloc on hi havia d'haver el cos del difunt hi van trobar una pedra de gran dimensions. Van decidir enterrar la pedra com si fos l'home.

Segons diuen, quan l'home el van fer fora de casa va vendre la seva ànima al diable, i aquest, un cop mort l'home, la va anar a buscar per emportar-se-la a l'infern.

Continuem per un corriol que ens queda a la nostra esquerra i que marxa direcció nord-oest

356m

Arribem al **Molí de Badia**. Segons diuen, fa molts anys en aquesta casa hi va venir a viure el Ventura, un matador de porcs, amb la seva família. Es veu que el Ventura tenia un greu problema de joc, doncs diners que guanyava, diners que es jugava a les cartes.

La seva dona, desesperada, va anar un dia a veure el mossèn, doncs ja no sabia què més fer per intentar frenar el greu problema del seu marit. Va explicar tota la història al capellà, i un cop va acabar, el capellà va dir que li podria solucionar el problema.

Doncs es veu que un dia, quan el Ventura tornava de jugar a les cartes, en plena nit, es va trobar un gat gegant de color negre al davant de la porta que no el deixava entrar a dins de casa. Al cap de cinc minuts, el gat va anar corrent al gorg que hi ha al costat de la casa i si va tirar.

El Ventura, que era una persona curiosa, es va mirar el gorg per veure si hi veia el gat, però la seva sorpresa va ser quan va veure que del gorg en sortien tot de criatures diabòliques.

Com que no era un incrèdul, el Ventura, l'endemà que li passessin aquests fets va tornar anar a jugar a cartes, però aquesta vegada es va emportar la seva escopeta carregada amb una bala amb sal. Quan va tornar a casa, a mig camí es va fixar que hi havia una llum estranya al mig del bosc, i sense pensar-s'ho dues vegades hi va disparar la bala amb sal.

D'aquell fet el capellà va anar coix durant molt de temps, i al Molí de Badia no hi van aparèixer cap altra criatura estranya.

Continuem recte pel camí que marxa direcció nord-oest

128m

Ens trobarem l'encreuament d'un camí ral. Trencarem a l'esquerra

268m

Trencarem a l'esquerra direcció oest

136m

Continuarem pel camí de l'esquerra

839m

Arribem a la casa de **Badia**. Diuen que en aquesta casa hi vivia, fa molt de temps, una dona molt gran. Segons la seva jove, aquesta dona era una bruixa. Sempre que marxava de la casa, i passava tot el dia a fora, es moria algun dels animals que hi havia a la casa. A més a més, per allà on passava sempre hi havia algun animal que es moria.

A la porta de la casa hi havia, sempre, un gat negre que no menjava ni bevia, i mai es movia. Un dia, un veí va voler fer moure al gat, i li va tirar una galleda d'aigua, però el gat no es va immutar i el seu pelatge no es va mullar.

Els familiars d'aquesta dona cuidaven d'ella fins el dia en que es va posar molt malalta, que la van abandonar. Hi havia la creença que quan una bruixa moria els poders d'aquesta passaven al familiar més proper, però si cap familiar havia estat al seu costat en el moment de la mort, els poders passaven a la persona que tenia més a la vora.

En el moment de la seva mort, uns veïns van avisar al capellà perquè li prestés l'extremunció. Quan aquest li aplicava els sants olis, la dona només anava repetint “*qui els vol?*” i el capellà responia “*torneu-lo a qui us el va donar*”. Al final la dona va dir “*qui el vulgui, a la xemeneia està*” i va morir.

Es veu que després de la mort d'aquesta bruixa, el gat que hi havia a la porta va desaparèixer. La gent del poble va creure que el gat era el mateix dimoni que ajudava a la bruixa a fer malifetes, i quan aquesta va morir, se'n va tornar a l'infern.

Fem mitja volta i tornem pel mateix camí

680m

Continuem pel camí de l'esquerra

280m

Trenquem a la dreta i continuem pel camí que hi ha

287m

Continuem pel camí de l'esquerra

835m

Continuem recte pel camí de l'esquerra

645m

Continuem recta pel camí de la dreta

135m

Continuem pel camí del mig

356m

Trenquem a l'esquerra

232m

Creuem la carretera de Manresa

28m

Continuem pel camí de la dreta

126m

Continuem pel camí de l'esquerra

40m

Trenquem a la dreta

62m

Agafem un camí que hi ha a l'esquerra que puja el Serrat

67m

Arribem a l'última parada de la nostra ruta, el **Serrat de les Forques**. Tot i que no és el punt exacte, aquí és on es representa el lloc on es van penjar tots els acusats de bruixeria a la sotsvegueria del Lluçanès.

L'indret exacte a on es van dur a terme totes les execucions es troba, avui en dia, al costat d'aquest serrat, sota un camp de conreu.

A Sant Feliu, van ser un total de 6 persones que van morir, penjades a la forca, acusades de bruixeria.

Des de COOLTUR desitgem que hàgiu gaudit d'aquesta ruta turística, i que tingueu molt bon dia.

